

APEK

**Agencija za pošto in elektronske
komunikacije Republike Slovenije**

Stegne 7, p. p. 418

1000 Ljubljana

telefon: 01 583 63 00, faks: 01 511 11 01

e-naslov: info.box@apek.si, <http://www.apek.si>

davčna št.: 10482369

Republika Slovenija
Ministrstvo za izobraževanje,
znanost, kulturo in šport
Direktorat za informacijsko družbo
Kotnikova 19 a

1000 Ljubljana

Številka: 38115-84/2012/13

Datum: 12. 3. 2013

Zadeva: Popravek izračuna predlaganega najmanjšega zneska za učinkovito rabo omejene naravne dobrine in načinu njegovega plačila za podaljšanje frekvenčnega pasu 900 MHz

Agencija je v dokumentu številka 38115-84/2012/3 z dne 3.1.2013 izdelala metodologijo, na podlagi katere je izračunala predlagan najmanjši znesek za nadomestilo učinkovite rabe omejena naravne dobrine in načinu plačila za namen podelitve prostega spektra v frekvenčnih pasovih 1800 MHz in 2100 MHz ter omejenega podaljšanja ODRF v frekvenčnem pasu 900 MHz.

Pri izračunu revalorizacije je Agencija naknadno ugotovila, da je storila nenamerno napako.

Namreč, Republika Slovenija je operaterjema Telekom Slovenije d.d. in Si.mobil d.d. leta 1998 pri podelitvi vsakemu 2x12,5 MHz frekvenčnega prostora v pasu 900 MHz za 15 let, zaračunala 25.000.000 nemških mark (DEM). Agencija bi morala skladno z metodologijo ta znesek prevrednotiti v SIT in ga revalorizirati na vrednost konec leta 2012. Pri tem pa je bila storjena nenamerna človeška napaka in je Agencija znesek iz DEM pretvorila v evre, te pa po paritetnem tečaju (239,64 SIT/EUR) v SIT ter tak (napačen) znesek revalorizirala. Pravilen izračun bi zahteval pretvorbo 25.000.000 DEM v SIT po tedaj veljavnem menjalnem tečaju in revalorizacijo tako dobljenega zneska.

Agencija v nadaljevanju podaja popravljen izračun.

IZRAČUN VIŠINE NAJNIŽJEGA ENKRATNEGA NADOMESTILA ZA PODALJŠANJE ODRF V FREKVENČNEM PASU 900 MHz

Družbi Telekom Slovenije d.d. in Si.mobil d.d. sta v letu 1998 za 2x12,5 MHz pas v frekvenčnem pasu 900 MHz plačali vsaka 25 mio DEM (nemških mark) za obdobje 15 let, kar znaša konec leta 1998 po tečaju Banke Slovenije (96,35 SIT za DEM) 2.408.750.000 SIT. Agencija predlaga, da se navedeni znesek revalorizira za obdobje od zadnjega dne leta 1998, do dne izračuna revalorizacije (2.1.2013). Tako revalorizirana vrednost zneska (2.408.750.000 SIT) z dne 31.12.1998 na dan 31.12.2012 znaša **18.052.558,00 €**.

Revalorizirana vrednost posameznega zneska za učinkovito rabo omejene naravne dobrine je bila deljena s številom mesecev trajanja ODRF (15 let = 180 mesecev).

Vrednost revaloriziranega zneska tako znaša:

18.052.558,00 € / 180 mesecev = 100.292 € za 2x12,5 MHz na mesec

Izračun (povprečnega) predlaganega zneska za učinkovito rabo omejene naravne dobrine za 2x1 MHz na mesec tako znaša:

100.292 € na mesec/2x12,5 MHz = **8.023 € za 2x1 MHz na mesec oziroma 4.012 € za 1 MHz na mesec.**

Agencija ugotavlja (kar potrjujejo tudi Evropske prakse), da je današnja vrednost spektra na 900 MHz višja, kot je bila ob podelitvi leta 1998, saj velja:

- da v tem pasu ni več na razpolago prostih frekvenc (leta 1998 so bile proste še frekvence E-GSM);
- da so predmetne frekvence danes tehnološko nevtralne in omogočajo naprednejše storitve z večjimi kapacitetami prenosa (npr. LTE, UMTS, WIMAX,..), pred tem pa so bile podeljene zgolj za ponujanje GSM storitev;
- da podaljšanje ODRF na predmetnem frekvenčnem pasu za obdobje podaljšanja pomeni delovanje brez rizika, ki ga sicer prinaša podelitev frekvenc ob razpisu in
- da je praviloma oprema za uporabo omenjenega frekvenčnega spektra amortizirana.

Skupni ponder je tako ocenjen na 10% oziroma faktor 1,1.

Enkratni znesek za učinkovito rabo omejene naravne dobrine za 2x1 MHz bi tako ob predlaganem ponderju znašal:

8.023 € za 2x1 MHz na mesec x 1,1 = **8.825 € za 2x1 MHz na mesec oziroma 4.413 € za 1 MHz na mesec**

8.023 € x 12 mesecev x 1,1 = **105.904 € za 2x1 MHz na leto oziroma 52.952 € za 1 MHz na leto**

Predlagano izračunano višino zneska za učinkovito rabo omejene naravne dobrine je Agencija ponovno primerjala tudi z nekaterimi praksami podelitve frekvenčnih pasov pod 1GHz držav v EU (Danska, Portugalska, Španija, Nemčija, Italija, Švedska in Francija), pri čemer je ugotovila, da višina, kot jo je izračunala ni v okviru zneskov, ki so jih ob podelitvi dosegle same, temveč je bistveno nižja. Namreč, v zgoraj izračunanem primeru bi znašala cena 1 MHz na prebivalca (pri predpostavki podelitve za 15 let – zaradi možnosti primerjave

z drugimi državami) v primeru Slovenije 0,3860 €/MHz/prebivalca¹, povprečje osmih spodaj navedenih držav v frekvenčnem pasu pod 1 GHz pa znaša 0,4597 €/MHz/prebivalca, pri čemer Danska v frekvenčnem pasu 900 MHz in Italija v frekvenčnem pasu 800 MHz nista vključeni v izračun povprečja (»benchmark«), zaradi bistvenih odstopanj navzdol in navzgor z drugimi državami.

Podelitev v frekvenčnem pasu na 900 MHz

Država	Končna cena	Lokalna valuta v evrih	Skupaj podeljeno MHz	Prebivalstvo države	Cena na MHz	Cena na MHz in glavo
Danska	8.000.000,00 DKK	1.075.080,97 €	10	5.552.037	107.508,10 €	0,0194 €
Portugalska	30.000.000,00 €	30.000.000,00 €	10	10.572.157	3.000.000,00 €	0,2838 €
Španija	338.000.000,00 €	338.000.000,00 €	19,6	46.152.926	17.244.897,96 €	0,3736 €

* Portugalska je dala na dražbo le prosti 2x5 MHz RF pas, Danska je ob preračunih RF spektra na 900 MHz ponudila na dražbi prostih 2x5 MHz po minimalni ceni.

** Za 900 MHz RF pas ni bilo nobenih pogojev pokrivanja ruralnih območij.

Podelitev v frekvenčnem pasu 800 MHz

Država	Končna cena	Lokalna valuta v evrih	Skupaj podeljeno MHz	Prebivalstvo države	Cena na MHz	Cena na MHz in glavo
Nemčija	3.576.475.000,00 €	3.576.475.000,00 €	60	81.751.602	59.607.916,67 €	0,7291 €
Italija	2.962.300.000,00 €	2.962.300.000,00 €	60	60.626.442	49.371.666,67 €	0,8144 €
Portugalska	270.000.000,00 €	270.000.000,00 €	60	10.572.157	4.500.000,00 €	0,4256 €
Španija	1.305.328.588,67 €	1.305.328.588,67 €	60	46.152.926	21.755.476,48 €	0,4714 €
Švedska	2.054.000.000,00 SEK	237.248.198,11 €	60	9.415.570	3.954.136,64 €	0,4200 €
Francija	2.639.087.005,00 €	2.639.087.005,00 €	60	65.048.412	43.984.783,42 €	0,6762 €
Danska	739.267.000,00 DKK	99.346.485,16 €	60	5.552.037	12.321.116,67 €	0,2982 €

* Za 900 MHz RF pas ni bilo nobenih pogojev pokrivanja ruralnih območij.

** Francija in Nemčija sta imeli relativno blage pogoje pokrivanja ruralnih območij, Danska je imela zelo stroge pogoje pokrivanja ruralnih območij za operaterje, ki niso kupili pravice do nepokrivanja.

Agencija je pri izračunu predlagane cene ves čas sledila primerljivosti slednje s cenami, kot so bile dosežene v EU, kjer so podelitve v frekvenčnem pasu pod 1 GHz že izvedli. Temu načelu je Agencija sledila že v prvem izračunu, pri čemer pa je storila nenamerno človeško napako in nepravilno izvedla izračun revalorizacije, ki je bil zaradi napačnih vhodnih vrednosti izračunan previsoko, posledično pa je te rezultiralo v višje izračunanem znesku predlaganega nadomestila, ki je z vključenim in opisanim ponderjem 1,1 znašala 5.488 € za 1 MHz na mesec in je predstavljalo znesek 0,4818 €/MHz/prebivalca. Tako izračunano vrednost nadomestila je Agencija primerjala z evropskim povprečjem in ugotovila, da je z njim primerljiva.

Po izvedenem popravku v tem dokumentu in pravilno izračunanem revaloriziranem znesku, kot vhodnem podatku v metodologiji, pa je Agencija z vključenim ponderjem 1,1 izračunala vrednost nadomestila za podaljšanje, ki znaša 4.413 € za 1 MHz na mesec in predstavlja znesek 0,3860 €/MHz/prebivalca, kar pa ni primerljivo z evropskim povprečjem in od njega bistveno odstopa navzdol in kot tak ne more predstavljati ustreznega nadomestila za učinkovito uporabo omejene naravne dobrine v primeru, ko se operaterjema dovoljenje za uporabo frekvenc podaljšuje brez razpisa za relativno kratko obdobje. Pri tem je treba navesti, da bi Agencija tudi pri prvem izračunu, v kolikor bi se v izhodišču ne zgodila

¹ Pri številu prebivalcev Republike Slovenije je bil upoštevan zadnji uradni podatek Statističnega Urada Republike Slovenije, ki znaša 2.058.123 prebivalcev. Vir: http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=5280

nenamerna napaka, vsekakor ugotovila, da navedeni znesek glede na odstopanje od primerljivih nadomestil v državah EU, ne more predstavljati ustreznega nadomestila za uporabo omejene naravne dobrine in bi ga morala ustrezno korigirati.

Glede primerjave z drugimi državami v EU je treba poudariti tudi pomembno dejstvo, da so operaterji v zgoraj navedenih državah članicah za frekvenčni spekter tekmovali na dražbah, kar jim je pomenilo upoštevanja vreden riziko, medtem ko pri podaljšanju ODRF oba operaterja rizika pridobitve frekvenčnih kapacitet za obdobje podaljšanja ne nosita, saj jima podaljšanje jamči zakon, kar bistveno dodaja na vrednosti nadomestila za uporabo omejene naravne dobrine. Poleg tega je dodatni faktor, ki povečuje vrednost frekvenčnega spektra v obdobju trajanja podaljšanja tudi ta, da operaterja enkratno nadomestilo plačujeta za krajši čas (oba v povprečju za 2,5 let), kar pomeni, da jima ob podelitvi frekvenčnega spektra ni treba za to (v obliki enkratnega plačila) nameniti tako velikih sredstev, kot bi bila potrebna v primeru podelitve ODRF za obdobje 15 let. Slednje vsekakor večja in dodaja na vrednosti predmetnega frekvenčnega spektra, za podaljšanje katerega Agencija predlaga vrednost nadomestila. Kot je Agencija že navedla, je ob napačno izračunani revalorizaciji ta znesek že brez dodatnega upoštevanja navedenih dejstev dosegal vrednost, ki je bila primerljiva z nadomestili v državah v EU pri podeljevanju frekvenčnih pasov pod 1 GHz. Ob upoštevanju pravilno izračunanega revaloriziranega zneska in uporabljene metodologije s ponderjem 1,1, pa tako izračunano nadomestilo ni več ustrezno in je pod pragom primerljivih v EU.

Upravičenost navedenega je mogoče nadalje utemeljiti tudi z dejstvom, da operaterja, ki bosta plačala znesek za podaljšanje odločbe o dodelitvi frekvenčnih kapacitet v pasu 900 MHz plačujeta izključno pravico do uporabe omejene naravne dobrine za relativno kratko obdobje, kar jima v primerjavi, ko bi nadomestilo plačala za daljše obdobje (15 let, za kolikor se sicer skladno z običajno podelitvijo podeljujejo dovoljenja za uporabo frekvenčnih pasov), prinaša znatne finančne koristi v obliki oportunitetnih prihrankov. Namreč, operaterja lahko enkratni znesek, ki bi ga sicer morala takoj in v celoti nameniti za povrnitev nadomestila za uporabo omenjenih frekvenčnih kapacitet za obdobje 15 let, v obdobju podaljšanja ustrezno plemenitita denimo v obliki drugih naložb. Agencija je za primer vzela najosnovnejšo obliko, kot jo predstavlja finančni depozit in ugotovila, da razlika med zneskom, ki bi ga posamezni operater moral plačati takoj v enkratnem znesku za dobo 15 let, zmanjšana za enkratni znesek, ki ga plača za obdobje podaljšanja, predstavlja posameznemu operaterju bistveno finančno korist, kar je pri utemeljevanju predlaganega zneska treba upoštevati in kar tudi dodatno potrjuje večjo vrednost nadomestila. Dodatno predstavlja utemeljitev vrednosti nadomestila tudi dejstvo, da je predlagana višina enkratnega nadomestila za omenjeno obdobje podaljšanja, za operaterja bistveno ugodnejša, kot višina nadomestila za obdobje 15 let, ki bi ga posamezni operater moral plačati takoj in v enkratnem znesku.

Agencija je zato izračunani znesek korigirala tako, da je za izhodiščno vrednost po metodi primerjalne analize ali »benchmark« vzela vrednost povprečja osmih držav, navedenih v zgornjih tabelah, v frekvenčnem pasu pod 1 GHz, ki znaša 0,4597 €/MHz/prebivalca. Kot že navedeno je med vsemi razpoložljivimi izločila vrednosti dveh držav, ki sta izrazito odstopali navzgor oziroma navzdol.

Na podlagi vrednosti 0,4597 €/MHz/prebivalca za obdobje 15 let, kot povprečja držav v EU, ki so frekvence v pasu pod 1 GHz že podeljevale, je Agencija izračunala in ustrezno korigirala vrednost **zneska za učinkovito rabo omejene naravne dobrine v pasu 900 MHz, ki bi ob zgornjih predpostavkah znašal 5.256 € za 1 MHz na mesec.**

Navedeni znesek je izračunan na naslednji način: vrednost 0,4597 €/MHz/prebivalca, kot povprečja držav v EU, ki velja ob predpostavki podelitve za 15 let je bila zato deljena s 180 meseci in pomnožena s številom prebivalcev Republike Slovenije, ki po zadnjih uradnih

podatkih Statističnega Urada Republike Slovenije znaša 2.058.123² prebivalcev. Tako dobljeni rezultat znaša 5.256 € za 1 MHz na mesec.

0,4597 €/MHz/prebivalca/15 let / 180 mesecev x 2.058.123 prebivalcev = 5.256 €/MHz/mesec

Agencija glede na prakse drugih držav in dosedanjo prakso v Sloveniji meni, da je primerno, da se plačilo predlaganega zneska za učinkovito rabo omejene naravne dobrine izvede v enkratnem znesku.

Glede na zgoraj navedeno Agencija predlaga višino zneska za učinkovito rabo omejene naravne dobrine za frekvenčni pas 900 MHz v višini 5.256 € za 1 MHz na mesec.

Pripravila:
Nataša Vidmar Kraljevič
Aleksander Kmetec

Franc Dolenc
direktor

² Vir: http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=5280